

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F.J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 286. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg10-shoot-idm140342679310528/facsimile.pdf> (tilgået 24. juli 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

MORALSKE TANKER

- S. 191. *Médisance*, fr. Bagtalelse. – *Gradus ad Parnassum*. Egl. Tittlen paa en Lærebog i latinsk Versifikation. Gradus betyder *Stige*, *Stige*. – *daarligt*, taabeligt. – *Tyrken* omtales kun i den ældste Version af Gert Westphaler (5-Akt Stykket), IV, 10. – *holtes for en lærd Mand etc.*, Holbergs Ironi; i Komædien er ingen imponeret af G. W.'s Viden. – *Arcanum*, hemmeligt Lægemiddel. – *en eeneste Bog*, som f. Eks. Erasmus' *Adagia*, der svarer til vore Dages *Bevingede Ord*. – *Mestermanden*, *Bøden*. – *compendiense*, kort og nemme.
- S. 192. *gjorde en Hoved-Erindring til*, opfordrede kraftigt. – *Annotationer*, Anmærkninger. – *Mirweis*, Afganistans Befrier (død 1715). Forveksles vist med Sønnen Myrr-Maghud, Persiens Erobrer. – *Schirwan*, persisk Omraade i Østkasasus, som 1723-24 blev besat af Tyrkerne.
- S. 193. *Judæos etc.* Naar du fordømmer Jøder og Tyrker, fordømmer du dem oftest for de Kaar og de Omgivelser de fødes i. – *Jeg haver ... viset*, ofr. S. 153. – *Temperament*, Maadehold. – *conciiliere*, forbinde. – *Oeconomie*, egl. *Husbestyrelse*; *Styrelse*.
- S. 194. *characteres indelebiles*, gr. lat. uudslettelige Mærker. – *Uheld*, *Vanskabne*.
- S. 195. *Caligula* (12-41), rom. Keiser. – *Characterer*, *Bogstaver*. – *Consideration*, *Betænkning*. – *Tillotson*, John (1630-94), eng. Ærkebiskop. Forfatterskabet forelaa i det væsentlige samlet i *The Works of T.*, London 1728, I-III, Folio. – *Plato siger*, formodentlig i *Begyndelsen af Kritias* (106B). – *arbitraire*, vilkaarlig.
- S. 196. *u-overvindelig*, uundgaaelig. – *extenderer*, udvider. – *Cholericus*, lat. Koleriker; *hidsigt* og *varmblodigt* *Temperament*. – *Complexion*, *Natur*. – *Poenitentze*, *Bød*. – *Raserie*, *Vildelse*, *Førrykthed*. – *henrykkes*, rykkes bort. – *Superieur*, *Overordnet*.
- S. 197. *moraliserede*, oplyste. – *Pyrrhonismus*, Se Note til S. 66. – *ingen Salighed etc.*, antagelig efter Apostlenes *Gerninger* 4, 12. – *hvo som ikke troer etc.*, Markus 16, 16. – *conservere*, bevare.
- S. 198. *Værer barmhiertige etc.*, Lukas 6, 36. – *Alexandri Sværd*, Aleksander den Store løste den gordiske Knude ved at hugge den over.
- S. 199. *Non etc.* Den Vantro mener, naar han ser Verden tynget af saa mange Laster og Onder, at Gud ingen Omsorg har for Menneskene. – *en habile Philosophus*, dvs. Bayle. – *Uheld*, *Ulykker*. – *af ... Magis*, *Magere*, *Petersnes Vise* og *Præster*. – *Manichæerne*, Se Note til S. 184. – *opkaaget*, *genoptaget*.
- S. 200. *Alfonsus* d. 10., Konge af Castilien 1252-82. Fra Bayle, *Dictionnaire*, Art. Castille (Alphonse), Note II. – *daarlig*, taabeligt. – *recommenderes*, gør sig fortjent.
- S. 201. *besværges*, *besvære*.